

Најмистериознији део кинеских оружаних снага

СНАГЕ ЗА СТРАТЕШКУ ПОДРШКУ

Када су на крају 2015. године покренуте свеобухватне реформе Народноослободилачке армије Кине (НОАК), тада је паралелно донета и одлука да се 31. децембра, у оквиру нове структуре оружаних снага, створи посебна формација, тзв. Снаге за стратешку подршку (ССП), које нису добиле статус засебног рода војске, али ипак заузимају једно од централних и кључних места у организовању и спровођењу будућих ратних операција

Пише Јован ЧАВОШКИ

Фото: Reuters

И за овако недовољно јасног и конкретног назива крије се елитни део кинеских оружаних снага о коме се и даље врло мало зна, колико год детаљно пратили кинеске и западне војне изворе. Оно што је сигурно јесте да су ове снаге специјално створене да под својим окриљем обједине највећи део космичких, сајбер и електронских борбених капацитета НОАК-а с циљем остваривања значајне превласти у сваком од тих домена, омогућавајући тако да се и конкретно операционализују стратешки и доктринарни концепти „информатизо-

ваног рата” и „интегрисаног сајбер и електронског ратовања”, чиме су ССП суштински добиле задатак да истовремено пружају „информациону подршку” оружаним снагама и воде „информациони рат” за њих.

КОСМИЧКО, САЈБЕР И ЕЛЕКТРОНСКО РАТОВАЊЕ

Захтеви за формирање посебне војне формације која би објединила снаге за космичко, сајбер и електронско ратовање појавили су се већ током претходне деценије, пошто је таква врста ратовања све више постајала приоритетан стратешки задатак у кинеским пројекцијама, док је већина снага задужених за такве операције и даље била диспергована по различитим организационим јединицама НОАК-а. Тиме је ефикасност деловања на том правцу била доведена у питање недостатком добре координације између свих тих сегмената и њиховим међусобним надметањем око првенства у оквирима старе организационе структуре. Мотив да се отпочне са заговарањем једног целовитог решења по том питању био је рад две америчке команде, стратешке и сајбер, које су у много чему објединиле под своје окриље такве оперативне капацитете, иако се у оба та случаја ради о здруженим командама, што није било прихваћено у кинеском случају.

Како је у једном извештају навело кинеско Министарство одбране, циљ стварања ССП-а био је да се обезбеди „снажна стратешка, институционална и одржива подршка која би остварила интеграцију снага” за све те облике ратовања или, по речима председника Си Ђинпинга, ССП су постале „оперативна снага новог типа којом се чува национална безбедност”, а њихова централна улога јесте да буду „важна тачка настајања новог квалитета оперативних способности” НОАК-а, односно стварања иновативних концепата развоја оперативних доктрина и савременог наоружања.

Према томе, како се може приметити, четири кључна принципа леже у основама стварања ових снага: први

је „интегрисано извиђање, напад и одбрана”, чиме се космичко, сајбер и електронско ратовање почело посматрати као засебна и јединствена област вођења ратних операција, која од сада мора бити под интегрисаном командом, а не само као елемент успутне подршке другим облицима ратовања, што је заиста велики помак у односу на прошлост; други је стари маоистички принцип „интеграције мирнодопског и ратног периода”, чиме се коначно ствара стална оперативна формација овог типа, подједнако спремна да дејствује и у рату и у миру, односно која ће остварити прелаз ка ратној ситуацији у најбржем и најефикаснијем облику; трећи је принцип „интеграције система” као кључног елемента кинеске оперативне доктрине „систем система”, којом се обезбеђује свеобухватан и интегрисан начин деловања свих сегмената оружаних снага на свим нивоима и у свим доменима зарад успешног извођења здружених операција и остваривања коначне превласти у борби; док је четврти принцип „цивилно-војне интеграције”, како би се, не само заједничким снагама та два сектора, успешно стварале нове информационе технологије са војном применом, већ и да се високо образовани и талентовани кадар ових снага регрутује и из цивилних редова.

Како је навео нови командант ССП-а генерал Гао Ђин, њихова улога је да обезбеде „информациони кишобран за војни систем, а који ће бити интегрисан са активностима наших копнених, поморских, ваздушних и ракетних снага током читаве операције и биће кључна снага за победу у рату”.

ОПЕРАТИВНА ДОКТРИНА „СИСТЕМ СИСТЕМА”

Уколико се посматра ранија организациона структура НОАК-а, ССП су под својим окриљем објединиле делове Треће и Четврте управе некадашњег Генералштаба које су биле задужене за електронско извиђање и сајбер ратовање, делове космичких сна-

га који су некада биле у саставу старе Главне управе за наоружање, као и снаге за психолошки и политички рат којима је некада командовала Главна политичка управа. Исто тако, многи важни научноистраживачки институти су такође пребачени у надлежност ССП-а, а који су се раније налазили у надлежности Одељења за информатизацију некадашњег Генералштаба. Међутим, кинеска страна се ипак одлучила да ове снаге створи реорганизовањем већ постојећих јединица у оквирима НОАК-а, тзв. базе, а не оснивањем нових снага од самих основа, што је био добар избор, јер се тиме првенствено уштедело време и сачували су се ресурси за даље успешно интегрисање свих ових, већ увелико разрађених, формацијских сегмената. Иначе, ССП се налазе под директном командом највишег војног руководећег органа, Централне војне комисије, односно највероватније њеног Командног центра за здружене сајбер операције, чиме то тело

има у рукама кључни механизам да се консолидују и оснаже сви аспекти оперативне доктрине „систем система” и тако јасно дефинише конкретна улога ССП-а у њеним оквирима.

У суштини, ССП се административно састоје од четири главне управе: штаб, опремање, политички рад и логистика, али је читав формација подељена на две равноправне команде: Одељење космичких система и Одељење мрежних система, који засебно делују, док сам штаб снага игра оперативну улогу координатора изме-

Како је навео нови командант Снаја за сјрајнешку подршку генерал Гао Ђин, њихова улога је да обезбеде „информациони кишобран за војни систем, а који ће бити инјектиран са активностима наших коинених, поморских, ваздушних и ракетних снаја током чинјаве ојерације и диће кључна снаја за победу у рајју”

ђу свих ових делова. Колико је данас познато, ова два одељења имају чак и засебне оперативне штабове на нивоу пет борбених зона, некадашњих војних округа, тако да се претпоставља да ССП воде све ове операције на стратешком нивоу, док родови војске и борбене зоне то раде на тактичком и оперативном нивоу уз помоћ ССП-а. У будућности се може десити да ова два одељења, можда, прерасту у две независне оперативне формације, али то је тек далека могућност. Као што смо видели, командант ССП-а је генерал Гао Ђин, некада начелник штаба у ранијој Другој артиљерији, кинеским стратешким нуклеарним и ракетним снагама и потоњи помоћник начелника некадашњег Генералштаба, док је остатак командног кадра углавном дошао из редова официра копнене војске који су били распоређени на дужности у Генералштабу и Главној управи за наоружање, односно у јединицама које су сада већином пребачене у надлежност ССП-а.

Foto: Reuters China Daily

ОДЕЉЕЊЕ КОСМИЧКИХ СИСТЕМА

Уколико говоримо о сфери одговорности и организацији два основна одељења ССП-а, стварањем Одељења космичких система на једном месту обједињене су скоро све војне операције у свемиру (цивилни космички програм није стваљен под команду ових снага). Тиме је коначно окончано бирократско надметање у овој сфери које је постојало између Главне управе за наоружање, Ратног ваздухопловства и Друге артиљерије око тога ко ће управљати већим и значајнијим сегментом космичког ратовања. Колико је до сада познато, лансирање и управљање сателитима за оптичко и електронско извиђање, као и сателитима за навођење (систем Беidou, кинески ГПС систем), али и руковођење целокупном земаљском инфраструктуром везаном за сателите, стављени су под команду ССП-а, али је и даље остало непознато да ли им је препуштено и управљање антисателитским оружјем или је то ипак остало у надлежности

Пошћо се кинеске оружане снаге још налазе у процесу реформи и модернизације, исправности свих ових решења њек ће се доказати на делу, али нико не може неирати велики значај промена које су се одируле у овом домену, јасно указујући свим њосмајрачима да се основни њосао информатизације НОАК-а суштински окончао.

Ракетних снага или Ратног ваздухопловства. Оно што нам је ипак познатије јесте да је Ратно ваздухопловство препустило свемирски авион „Шенлунг” на развој и коришћење ССП-у, односно овом одељењу, али су ракетна одбрана и одбрана из свемира ипак остале под командом Ратног ваздухопловства.

САЈБЕР И ЕЛЕКТРОНСКО РАТОВАЊЕ

Одељење мрежних система преузело је одговорност да на стратешком нивоу организује офанзивно и дефан-

зивно сајбер и електронско ратовање, мада постоје индиције да и неки други делови НОАК-а (Одсек за комуникације и информације или Одсек за мреже и електронику Здруженог штаба, који вероватно руководе сајбер и електронском одбраном), као и цивилно Министарство државне безбедности исто тако контролишу неке сегменте сајбер и електронских операција. Осим тога, ометање сателитских сигнала и ГПС система, као и хакерски напади против непријатељских свемирских инсталација, највероватније се сада налазе у надлежности Одељења мрежних система, а не Одељења космичких система, што донекле доводи до преклапања функција, али ипак не толико драстично. Исто тако, ово одељење вероватно је задужено и за психолошко и политичко ратовање, укључујући и спровођење таквих операција у односу на Тајван, којима је некада руководило Одељење за везе раније Главне политичке управе, мада је могуће да се сада ССП више концентришу на конкретне информације војног карактера, а

Фото: AP Photo

Фото: Reuters Damir Sagolj

мање их интересују чисто политичке информације или политичка пропаганда.

У суштини, ССП играју главну улогу у стварању система централизованог управљања, примене и развоја информационих технологија у служби успешног извођења здружених операција и остваривања „информационе превласти”, али истовремено оне имају и задатак катализатора квалитативних промена у начину ратовања НОАК-а. Како је то једном навео један угледни кинески војни коментатор, централни задатак ових снага у будућим „информатизованим ратовима” биће обезбеђивање непрекинутог „информационог ланца” од „почетног обавештавања, извиђања и раног упозоравања, преко преноса, обраде и дистрибуције информација, да би се по избијању непријатељства посветиле и проблемима навође-

ња, процене успешности првих удара, усмеравања другог удара итд.”

Према томе, основне задатке ССП-а, колико данас о њима знамо, можемо поделити у пет категорија: организовање централизованог прикупљања, обраде и управљање информацијама; остваривање стратешке информационе подршке команда борбених зона; пројектовање офанзивних информационих капацитета; извођење стратешке одбране у космичком, сајбер и електронском простору; стварање услова за успешно извођење здружених операција.

ИНФОРМАЦИЈА – СТРАТЕШКИ РЕСУРС

У неку руку оснивање ССП јесте донекле на линији, већ помало легендарне, оперативне доктрине коју је још раније промовисао генерал Џанг

*Одељење космичких система
и Одељење мрежних система,
који заседно делују, док сам
штаб снага игра ојерајивну
улогу координатора између
свих ових делова.*

Ваннјен, тзв. маљ убице, односно стварања специфичне врсте наоружања које би у кључном моменту могло бити употребљено против непријатељеве истакнуте слабе тачке, чиме би се створила асиметрична предност за кинеске оружане снаге, без обзира на тренутни однос снага на бојишту и потом преокренула читаву борбена ситуација. Снаге за стратешку подршку би у будућности заиста могле да одиграју једну такву пресудну улогу, заједно са ракетним снагама и томе слично. Сходно томе, по мишљењу кинеских војних теоретичара, информационе операције углавном мо-

рају бити офанзивне по свом карактеру, морају остварити свој највећи ефекат у почетним фазама оружаног конфликта, а таква једна постигнута квалитативна предност потом омогућава да се надокнаде сви недостаци и пропусти у домену односа снага, потребног времена за извођење таквих операција или величине простора на коме се оне одвијају. Међутим, по кинеским стручњацима, управо је овладавање информационим простором постало кључ будуће победе, не само у рату већ често и у миру, пошто је информација стратешки ресурс, осигуравајући тако стабилност државе и друштва и осујећујући могућу политичку и психолошку субверзивну делатност.

Као што се могло видети, упркос доста штурим информацијама, очигледно је да стварање ССП заиста представља квалитативни искорак кинеских оружаних снага у односу на друге водеће армије света, где су борбени капацитети у домену најнапреднијих информационих технологија сада смештени под јединственим кровом, што није случај са другим конкурентима, чиме се, не само гарантује ефикасност њихове примене, већ и чврста оперативна интеграција, вођена иновативним принципом „стратешке подршке”, са другим кључним деловима НОАК-а у једну функционалну системску целину неопходну за успешно извођење здружених операција у „локалним информатизованим ратовима”.

Пошто се кинеске оружане снаге још налазе у процесу реформи и модернизације, исправност свих ових решења тек ће се доказати на делу, али нико не може негирати велики значај промена које су се одиграле у овом домену, јасно указујући свим посматрачима да се основни посао информатизације НОАК-а суштински окончао. Свакако, све што се буде дешавало на плану успешног оперативног, персоналног и технолошког развоја ССП-а у много чему представљаће лакмус тест даљег напретка кинеских оружаних снага на њиховом путу ка светском врху. |